

The School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava

ECONOMIC AND SOCIAL-FOCUSED ISSUES OF MODERN WORLD

Conference Proceedings of the 3rd International Scientific Conference

November 17 – 18, 2020

Bratislava 2020

The School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava
(Slovak Republic)

Berdyansk State Pedagogical University (Ukraine)

Donbas State Pedagogical University (Ukraine)

The Institute for the Study of Spatial Development (Ukraine)

Kharkiv National Medical University (Ukraine)

Kharkiv National University of Radioelectronics (Ukraine)

National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute" (Ukraine)

National University of Civil Defence of Ukraine (Ukraine)

Odesa National Polytechnic University (Ukraine)

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (Ukraine)

SI "V. T. Zaycev Institute of General and Emergency Surgery
of NAMS of Ukraine" (Ukraine)

Katowice School of Technology (Poland)

ECONOMIC AND SOCIAL-FOCUSED ISSUES OF MODERN WORLD

Conference Proceedings of the 3rd International Scientific Conference

November 17 – 18, 2020

Bratislava 2020

Conference Proceedings of the 3rd International Scientific Conference *Economic and Social-Focused Issues of Modern World* (November 17 – 18, 2020, Bratislava, Slovak Republic). The School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava, 2020; pp. 393, illus., tabs., bibls.

Reviewers:

doc. Ing. Erika Neubauerová, PhD., School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava, Slovak Republic

prof. WST doc. Ing. Tetyana Nestorenko, PhD., Berdyansk State Pedagogical University, Ukraine

prof. WST prof. BSPU dr Aleksander Ostenda, Katowice School of Technology, Poland

Editorial Office:

Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave

851 04 Bratislava 5, Furdekova 16

tel. +421 905 864 457

E-mail: sekretariat@vsemvs.sk

Publishing House:

© Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave

851 04 Bratislava 5, Furdekova 16

tel. +421 905 864 457

Authors are responsible for content of the materials.

ISBN 978-80-89654-74-1

EAN 9788089654741

© Authors, 2020

© Publishing House VŠEMvs, 2020

SCIENTIFIC AND PROGRAM COMMITTEE

Dr. h. c. prof. Ing. Viera Cibáková, CSc., School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava

prof. Volodymyr Andronov, Dr.Sc., National University of Civil Defense of Ukraine

prof. Ihor Bohdanov, Dr.Sc., Berdyansk State Pedagogical University

prof. Valeriy Boyko, Dr.Sc., SI "V. T. Zaycev Institute of General and Emergency Surgery of NAMS of Ukraine"

Ing. Michal Fabuš, PhD., School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava

prof. Svitlana Filippova, Dr.Sc., Odesa National Polytechnic University

prof. PhDr. Ivica Gulášová, PhD., MHA., Trnava University

prof. Valeriy Kapustnyk, Dr.Sc., Kharkiv National Medical University

prof. Tamara Klebanova, Dr.Sc., Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

prof. Viktoriia Klymenko, Dr.Sc., Kharkiv National Medical University

prof. Ing. Vojtech Kollár, PhD., School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava

prof. Yuriy Kostin, Dr.Sc., Kharkiv National University of Radioelectronics

doc. Oleksandr Nestorenko, PhD., the Institute for Study of Spatial Development

prof. Mykhailo Oklander, Dr.Sc., Odesa National Polytechnic University

prof. Svitlana Omelchenko, Dr.Sc., Donbas State Pedagogical University

prof. WST prof. BSPU dr Aleksander Ostenda, the University of Technology, Katowice

doc. Yurii Otrosh, Dr.Sc., National University of Civil Defence of Ukraine

prof. Olena Vysotska, Dr.Sc., National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"

ORGANIZING COMMITTEE

doc. Ruslan Chemchukalenko, PhD., Kharkiv Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics

doc. Olena Chukurna, PhD., Odesa National Polytechnic University

doc. Nadiya Dubrovina, PhD., School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava

doc. Ing. Stanislav Filip, PhD., School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava

prof. Lidiya Guryanova, Dr.Sc., Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

Ing. Marián Kováč, PhD., School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava

doc. Iryna Kolupaieva, PhD., Kharkiv Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics

doc. Tamara Makarenko, PhD., Berdyansk State Pedagogical University

prof. WST doc. Ing. Tetyana Nestorenko, PhD., Berdyansk State Pedagogical University

doc. Iryna Ostopolets, PhD., Donbas State Pedagogical University

doc. Dmytro Proniaiev, PhD., Bukovian State Medical University

prof. Olena Rayevnyeva, Dr.Sc., Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

Senior Researcher Evgeniy Rybka, Dr.Sc., National University of Civil Defence of Ukraine

Anzhela Stashchak, PhD., Kharkiv National Medical University

doc. Yurii Tovkach, PhD., Bukovian State Medical University

prof. Oksana Tulai, Dr.Sc., West Ukrainian National University

prof. Petro Zamiatin, Dr.Sc., SI “V. T. Zaycev Institute of General and Emergency Surgery of NAMS of Ukraine”

Vira Dubrovina, Senior Lecturer, Kharkiv Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics

mgr Tamara Krutko, the Institute for Study of Spatial Development

mgr Pawel Mikos, Katowice School of Technology

CONTENTS

SECTION 1

MODERN ISSUES OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF COUNTRY, REGION, CITY, ENTERPRISE

<i>Abdulla Alrashdi</i> . Factors of development of the modern regulatory system of the islamic economy of the UAE.....	11
<i>Natalia Birchenko, Natalia Ryzhikova</i> . Accounting and analytical support of risk management of companies.....	16
<i>Jaroslav Čársky</i> . Marketing in european politics in the context of the Slovak Republic.....	21
<i>Olga Gaponiuk</i> . Recreational tourism in Ukraine: peculiarities of development.....	33
<i>Veronika Khalina, Vyacheslav Butskiy, Anastasiya Ustilovska</i> . Peculiarity of public eco-procurement in construction.....	37
<i>Anna Rosokhata, Nataliia Letunovska, Adam Jasniewski</i> . Current issues of a healthy economy in the region: marketing aspects.....	41
<i>Oksana Tulai, Viktor Tsokalo</i> . State financial potential and sustainable development: theoretical and methodological fundamentals of relationship research.....	44
<i>Boris Zheliba</i> . Political and economic factors of the crisis in Belarus 2020	49
<i>Лариса Богуш</i> . Купівельна спроможність заробітної плати: соціально-економічні оцінки та наслідки.....	60

<i>Лідія Гур'янова, Ірина Литовченко, Світлана Прокопович, Юлія Лола, Олена Болотова.</i> Оцінка впливу діджиталізації на рівень соціально-економічного розвитку макрорегіону.....	74
<i>Микола Дурман, Олена Дурман.</i> Співвідношення методів державного регулювання та інструментів державної регуляторної політики.....	79
<i>Юлія Загородня.</i> Сучасні проблеми розвитку морських портів України.....	84
<i>Ангеліна Спіцина.</i> Економічна культура розвитку персоналу в контексті євроінтеграційних процесів.....	89
<i>Сергій Степаненко, Дар'я Літвінова.</i> Моделі та механізми підтримки рішень при формуванні міжбюджетних трансфертів на рівні ОТГ в Україні.....	95
<i>Сергій Степаненко, Ганна Петрикiна.</i> Фінансова стійкість банків: теоретико-методологічні підходи та аналіз.....	105
<i>Олег Супрун, Олена Лобань.</i> Засади формування механізму діагностики економічної безпеки бізнес-структури.....	112
<i>Наталія Трушкіна, Юлія Шкригун.</i> Актуальні питання розвитку транспортної логістики: досвід Словаччини.....	119
<i>Руслан Чемчикаленко, Олексій Коваленко.</i> Концепція фінансової стійкості державних банків в умовах нестабільного економічного розвитку.....	125

SECTION 2

REGIONAL AND LOCAL PROBLEMS OF SOCIAL DEVELOPMENT OF SOCIETY

<i>Дмитро Антонюк.</i> Дотримання умов соціального розвитку суспільства як важлива складова легітимації влади в Україні в умовах пандемії COVID-19.....	132
<i>Катерина Матвєєва, Лариса Порцева.</i> Хореографія, фізична культура і аромотерапія як природній спосіб відновлення здоров'я і гармонізація сучасного суспільства.....	142
<i>Вадим Тютюник, Ольга Тютюник.</i> Регіональні проблеми соціального розвитку суспільства в умовах прояву небезпек та шляхи підвищення ефективності функціонування єдиної державної системи цивільного захисту в умовах невизначеності вхідної інформації.....	150

SECTION 3

HUMANITARIAN ISSUES OF DEVELOPMENT IN MODERN WORLD

<i>Nataliia Bakhmat, Olha Chaikovska.</i> Humanitarian challenges: the case of foreign language learning in agricultural university.....	160
<i>Ludmyla Bazyl', Valerij Orlov.</i> Formácia pohľadov uchádzačov o odborné vzdelávanie o úspechu kariéry a podnikateľskej činnosti	163
<i>Vitalii Boichenko, Alina Sbruieva.</i> Teaching STEM in Ukrainian schools: priorities and challenges.....	172
<i>Alina Borysova, Alina Kolesnyk.</i> Listening and speaking as factors for the formation of foreign language speech competences.....	176
<i>Alina Borysova, Larysa Sapozhnikova.</i> Reflection of the Ukrainian ethnocultural specifics in a circle concept.....	180

<i>Iryna Didenko, Svitlana Shybirina. Challenges of university education in the XXI century.....</i>	184
<i>Nataliia Kokhanova. Distance english teaching in primary school: advantages and disadvantages.....</i>	187
<i>Natalia Salnikova. Informatization of modern society as a new stage of the educational process.....</i>	192
<i>Наталія Векуа. Адаптування іншомовних відіменникових прикметників в українській мові.....</i>	196
<i>Ольга Гребенюк, Руслана Білоус. Теоретичні основи дослідження емоційного вигорання у волонтерів.....</i>	202
<i>Григорій Григоренко, Альона Борщевська. Організація фізкультурно-оздоровчої роботи у загальноосвітньому закладі в позаурочний час...</i>	206
<i>Григорій Григоренко, Юрій Посоха. Формування рухових здібностей учнів загальноосвітнього закладу.....</i>	213
<i>Марина Клименко. Інноваційний контекст розвитку кар'єрної компетентності майбутніх інженерів-механіків у технічних університетах.....</i>	220
<i>Дмитро Корзун. Творча спадщина І. Є. Овсінського через призму сучасних проблем розвитку України.....</i>	232
<i>Михайло Красиков. Меморизація міста: сучасні виклики і проблеми (на прикладі м. Харкова).....</i>	236
<i>Олена Куц. Лінгвометодологічні аспекти при формуванні спеціальнопрофесійних і соціально-особистісних компетентностей у курсі «Комунікативний синтаксис».....</i>	246
<i>Оксана Лапа. Перспективи використання досвіду діяльності ЮНІСЕФ практичними психологами і соціальними педагогами закладів професійної (професійно-технічної) освіти України.....</i>	251

<i>Олександр Лефтеров, Ірина Поліщук, Олександр Федосєєв.</i> Особливості позашкільної освіти наукового спрямування на поточному етапі розвитку суспільства.....	258
<i>Наталія Москвіна, Валерія Сечко.</i> Ставлення підлітків до ЛГБТ-спільноти.....	265
<i>Петро Рибалко, Тетяна Лоза.</i> Вивчення інтересів молодших школярів до рухової активності в процесі фізичного виховання.....	273
<i>Анастасія Сизенко, Яна Дьячкова.</i> Професійно спрямована англомовна компетентність як передумова професійного розвитку публічного управлінця.....	282
<i>Наталія Шайда, Вікторія Мухіна.</i> Діагностика агресивності підлітків в контексті вивчення булінгу в шкільному середовищі.....	289

SECTION 4

HEALTH, HEALTHCARE AND PHARMACY: NEW TRENDS AND CHALLENGES

<i>Ivica Gulášová, Jozef Babečka, Nadiya Dubrovina.</i> Starostlivosť o pacienta s cievnou mozgovou príhodou.....	295
<i>Ivica Gulášová, Jozef Babečka, Nadiya Dubrovina, Jana Martinková.</i> Formy a zameranie komunitnej ošetrovateľskej starostlivosti.....	300
<i>Тамара Бардадим, Василь Горбачук, Сергій Осипенко,</i> <i>Наталія Новоселова, Вадим Скобцов.</i> Розробка сучасних систем аналізу біомедичних даних.....	308
<i>Валерій Бойко, Петро Замятін, Юрій Бунін, Сергій Береснєв,</i> <i>Валерій Літвішко, Денис Замятін, Людмила Провар, Василь Кріцак.</i> Діагностичні можливості спіральної комп'ютерної томографії у поранених із комбінованими вогнепальними ушкодженнями грудної клітки.....	315

<i>Олена Бойко, Юлія Волкова, Петро Замятін, Олексій Ткачук, Валерій Литвішко, Денис Замятін. Використання біохімічних маркерів у діагностиці порушень післятравматичного періоду при поєднаній торакальній травмі (огляд літератури).....</i>	320
<i>Катерина Вербицька, Наталя Москвіна. Вплив життєстійкості на поведінку людини.....</i>	328
<i>Євгеній Денисенко. Ритмічна гімнастика як засіб вдосконалення фізичного розвитку підлітків.....</i>	340
<i>Надія Дубровіна, Івіца Гуляшова, Вікторія Клименко, Тетяна Бугаєнко. Основи спілкування з педіатричним пацієнтом.....</i>	345
<i>Юлія Єрмоленко. Розвиток фізичних якостей молодших школярів спортивно-ігровими засобами.....</i>	355
<i>Нікіта Ірза. Підвищення рівня рухової активності у старшокласників.....</i>	360
<i>Олександр Кривенко, Анжела Стацак, Володимир Капустник. Пандемія COVID-19: юридичне обґрунтування відсутності на роботі через самоізоляцію.....</i>	364
<i>Людмила Наливайко, Оксана Івлева, Катерина Родіонова. До проблеми метапневмовірусної інфекції птахів в Україні.....</i>	370
<i>Олексій Стасенко, Ірина Сундукова, Олена Радіонова. Оздоровчі види гімнастики як засіб фізичного виховання учнівської молоді.....</i>	374
<i>Валерія Шах. Роль і значення оздоровчої аеробіки в системі підготовки майбутніх вчителів у вишах України.....</i>	379
<i>Олексій Шевченко. Аналіз ставлення старшокласників до рухової активності і занять фізичною культурою.....</i>	384
<i>Ольга Шевченко, Анастасія Мельнік. Теоретичні основи впровадження ігрової діяльності в інклюзивній освіті молодших школярів.....</i>	388

ДІАГНОСТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ СПІРАЛЬНОЇ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТОМОГРАФІЇ У ПОРАНЕНИХ ІЗ КОМБІНОВАНИМИ ВОГНЕПАЛЬНИМИ УШКОДЖЕННЯМИ ГРУДНОЇ КЛІТКИ

Валерій Бойко,^{1, 2} Петро Замятін,^{1, 2} Юрій Бунін,³ Сергій Береснев,¹ Валерій Літвішко,² Денис Замятін,² Людмила Провар,¹ Василь Крицак^{1, 2}

¹ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії

ім. В. Т. Зайцева НАМН України»

²Харківський національний медичний університет МОЗ України

³ВМКЦ ПнР МО України

Abstract. The issues of diagnosis of combined gunshot wounds of the chest using spiral computed tomography are considered in the work. It is concluded that spiral computed tomography is a highly informative method of diagnosing combined chest injuries, which allows to obtain anatomical and topographic characteristics of the wound in a short period of time. The results of the method make it possible to objectify the choice of surgical tactics and the most rational type of surgical access. The use of this type of tomography has become appropriate for combined chest injuries both before surgery in wounded with stable hemodynamics and in the postoperative period to detect early complications.

Key words: diagnostics, chest, combined penetrating gunshot wounds, spiral computed tomography.

Проникаючі комбіновані вогнепальні поранення грудної клітки на сьогоднішній день є одним з перших місць запричинами летальності при травмі, а також тимчасової та стійкої непрацездатності у осіб молодше 40 років, як в нашій країні, так і за кордоном [1-4]. Зростання соціальної напруженості, кримінальних подій, збільшення кількості суїцидальних спроб зумовили безперервне зростання числа поранених з ушкодженнями грудей. Поранення грудей складають 5% від всіх травм і 35% від усіх поранень, причому 60-65% з них є проникаючими [5, 6].

В діагностиці комбінованих поранень грудей застосовуються рентгенологічне дослідження грудей і ультразвукове дослідження, при використанні яких помилки у визначенні анатомічної характеристики внутрішньогрудних пошкоджень складають від 16,1 до 56,4% [7-9].

Неможливість точно встановити характер і обсяг пошкоджень до операції робить хірургічну тактику необ'єктивною і веде або до невиправданого радикалізму у вигляді гіпердіагностики і марних торакотомій, або до зайвого консерватизму у вигляді невиправдано тривалого активного спостереження з затримкою операції, особливо при пораненнях серця [10-14].

Спіральна комп'ютерна томографія (СКТ) настільки поширила можливості вивчення структури тканин, що дозволила по-новому поглянути на процес передопераційного обстеження пораненого [15-19]. На думку І. П. Хоменко та співавт. (2018) та інших авторів при плануванні ендохірургічних операцій найважливіше значення мають дані комп'ютерної томографії грудей [20, 21].

Обстежено 125 поранених, причому, до виконання екстреної операції вдалося обстежити 45 осіб, а потім дослідження в динаміці виконано 59 постраждалим. Середній вік хворих склав $33,4 + 0,96$ років. Чоловіків було 113 (90,4%), жінок 12 (9,6%). Переважна більшість склали особи працездатного віку – 123 осіб, що склало 98,4%, в основному чоловіки молодого та середнього віку, що підкреслює велику соціальну значимість проблеми.

СКТ дослідження проводили на апараті Toshiba Asteion VP (Японія). Для точної оцінки топографічної анатомії раневого каналу ми модифікували стандартну методику дослідження грудей. Обстеження проводили в зручному для пораненого положенні: на спині, на животі, на боці. Напрямок сканування встановлювали в залежності від локалізації вхідного отвору (краніо-каудальному – при локалізації вхідного отвору до IV міжребер'я; зворотне – при локалізації вхідного отвору нижче, а також при підозрі на пошкодження базальних відділів легкого), щоб пік затримки дихання при скануванні припадав на передбачувану зону пошкодження легені.

Для кращої візуалізації раневого каналу в легкому та виявлення зв'язку раневого каналу з бронхами і судинами застосовували спеціальні методики. При підозрі на поранення головного або сегментарного бронхів застосовували прицільну реконструкцію зображення, для цього зменшили колімація шару, інтервал реконструкції і величину поля дослідження. Для уточнення характеру

комбінованих ушкоджень проводили СКТ вільнографію – контрастування раневого каналу. При множинних вогнепальних пораненнях грудей і живота СКТ-вільнографія дозволила виключити проникаючий характер поранень. Для оцінки співвідношення раневого каналу з судинами середостіння, кореня легкого дослідження доповнювали контрастним підсиленням.

Таким чином, застосована нами СКТ-методика дозволяла в найкоротші терміни до операції отримати топографо-анатомічну характеристику раневого каналу, що впливало на визначення подальшої тактики лікування пораненого.

Для вирішення поставлених завдань була проведена статистична обробка отриманих даних.

За механізмом травми комбіновані вогнепальні поранення були у 30 поранених (24%), з них кульові – у 26, з яких у 1 пацієнта поранення було нанесено пневматичною зброєю; осколкові вибухові поранення були у 4 осіб. У 95 (76,0%) поранених рани були колото-різаними. Ізольоване поранення грудей було у 69 (55,2%) хворих, комбіновані поранення – у 56 (44,8%). Кількість ран було від 1 до 37 у одного пацієнта. Найбільш часто поранення були поодинокими у 79 (63,2%) поранених, множинні поранення були у 46 (36,8%), з яких 2 рани було у 14 (11,2%), 3 рани у 5 (4,0%), більше 3 ран у 27 (21,6%) поранених.

Всі отримані при комп'ютерній томографії дані були розподілені на кілька груп: група СКТ-ознак, що характеризували пошкодження м'яких тканин, група СКТ-ознак пошкодження кісткового каркаса, група СКТ-ознак, отображавших пошкодження середостіння, група СКТ-ознак пошкодження плеври, група СКТ-ознак, що характеризували пошкодження легенів.

Для розробки СКТ семіотики комбінованих пошкоджень грудей по ходу раневого каналу були проаналізовані результати дослідження 45 (36%) поранених, обстежених до операції.

На основі отриманих даних ми виділяли такі СКТ ознаки відкритих комбінованих пошкоджень грудей: вхідний отвір раневого каналу; гематому м'яких тканин грудної стінки; емфізему м'яких тканин.

На підставі проведеного дослідження нами розроблені наступні показання до СКТ дослідженню при проникаючих комбінованих пораненнях грудей:

- підозра на пошкодження легенів;
- підозра на пошкодження середостіння;

- деталізація локалізації сторонніх тіл;
- клінічні ознаки гемо-пневмотораксу.

СКТ до операції ми проводили при дотриманні обов'язкових умов: у пораненого стабільна гемодинаміка, відсутність декомпенсованої дихальної недостатності, відсутність інтенсивної кровотечі. Крім вивчення діагностичних можливостей комп'ютерної томографії, проводили аналіз значення СКТ у виборі тактики лікування та оцінці його ефективності. СКТ органів грудної клітки у поранених, обстежених первинно до операції, дозволила визначити подальшу хірургічну тактику лікування і вибрати найбільш раціональний оперативний доступ.

При виявленні проникаючого характеру поранення без пошкодження внутрішніх органів за результатами СКТ була визначена наступна хірургічна тактика. Так, при отриманні СКТ ознак ізольованого поранення грудей без ушкодження внутрішніх органів виконували дронування плевральної порожнини, ПХО ран грудей. СКТ дозволило вибрати оптимальну ділянку дронування плевральної порожнини. При наявності вільного пневмогемоторакса використовували типові точки дронування (II і VII міжребер'я).

При наявності крові або рідини в плевральній порожнині, СКТ дозволило вибрати і намітити оптимальні точки дронування. СКТ дала можливість верифікувати топографо-анатомічний характер поранення і більшою мірою здатна замінити діагностичну торакоскопію. При отриманні СКТ ознак комбінованих поранень грудей без ушкодження внутрішніх органів виконували відеоторакокопії, евакуацію гемоторакса, дронування плевральної порожнини. Комбіновані поранення розцінювалися як небезпечні для життя пораненого і підлягали додатковій візуальній ревізії при торакокопії.

При виявленні СКТ-ознак пошкодження структур середостіння або патологічного вмісту в перикарді виконували торакотомію, ревізію рани середостіння.

В післяопераційному періоді СКТ було виконано 99 пацієнтам, що дозволило виявити ранні ускладнення. У 21 пораненого не проводилася ревізія плевральної порожнини – торакотомія або торакокопія, а було виконано лише дронування і первинна хірургічна обробка, тому СКТ дослідження у цієї групи поранених проводили з метою деталізації та визначення вираженості ушкоджень, пов'язаних з комбінованим пораненням грудей, а також уточнення

локалізації сторонніх тіл для подальшого їх видалення, також для виявлення ранніх ускладнень поранення грудей [22-25].

Для оцінки ефективності лікування в різні терміни після операції 59 пацієнтам СКТ було виконано в динаміці, всього виконано 216 досліджень. В результаті аналізу всіх проведених в динаміці СКТ досліджень грудей додаткове дренивання плевральної порожнини було виконано 12 пацієнтам, у 4 поранених при виявленні на СКТ ознак інфікування згорнутого гемотораксу було проведено аспіраційно-промивний лікування, у 11 поранених за результатами СКТ дренажі були вилучені з плевральної порожнини, пункція плевральної порожнини була виконана 10 пораненим.

В нашій роботі в 53 випадках при контрольному дослідженні була констатована позитивна динаміка перебігу післяопераційного періоду, що виражалося в зменшенні розмірів внутрілегеневої гематоми, обсягів гемоторакса. У 7 поранених динамічне дослідження було проведено після дренивання плевральної порожнини, у 4 поранених після пункції плевральної порожнини. У всіх поранених відзначено зменшення загального обсягу вмісту.

Таким чином, спіральна комп'ютерна томографія – високоінформативний метод діагностики комбінованих поранень грудей, дозволяє за короткий проміжок часу отримати анатомо-топографічну характеристику поранення.

Результати СКТ дають можливість об'єктивізувати вибір хірургічної тактики і найбільш раціонального виду оперативного доступу. Використання СКТ стало доцільним при комбінованих пораненнях грудей як до операції у поранених зі стабільною гемодинамікою, так і в післяопераційному періоді для виявлення ранніх ускладнень.

Література

1. Аналіз помилок при виконанні первинної хірургічної обробки вогнепальних ран м'яких тканин. Біленький В. А., Негодуйко В. В., Михайлусов Р. М. Хірургія України. – 2015, № 1. – С. 7-14.
2. Білий В. Я. Місце та роль Воєнно-медичної доктрини України у формуванні системи медичного забезпечення військ і цивільного населення у воєнний час / В. Я. Білий, В. О. Жаховський, В. Г. Лівінський // Наука і оборона. – 2015. – № 1. – С. 9-14.

3. Военно-полевая хирургия: учебник. 2-е изд., изм. и доп. / Под ред. Е. К. Гуманенко. – М.: ГЭОТАР – Медиа, 2015. – 768 с.].
4. Penetrating thoracic injuries: a retrospective analysis from a French military trauma centre. Swiech A., Boddaert G., Daban J. L., Falzone E., Ausset S., Boutonnet M. J R Army Med Corps. 2019 Jun 6. pii: jramc-2019-001159. doi: 10.1136/jramc-2019-001159.
5. Невідкладна військова хірургія. Українське видання / пер. з англ. – Львів, Наутілус, 2015. – 511 с.
6. Хоменко І. П., Верба А. В., Хорошун Е. М. Характеристика бойової хірургічної травми, недоліки та досягнення в лікуванні поранених і травмованих в умовах антитерористичної операції. // Міжвідомчий медичний журнал «Наука і практика». – 2016, № 1-2 (7-8). – С. 27-31.
7. Хоменко І. П., Світлічний Е. В., Гречаник О. І. Екстрені ультразвукові обстеження при травмі. FAST-протокол: навч. посіб. // І. П. Хоменко, Е. В. Світлічний, О. І. Гречаник. / Київ: «Видавництво Людмила», 2018. 66 с.
8. Paydar S. A., Johari, H. G. Blunt chest trauma: The role of chest x-ray, chest / abdomen computed tomography scan and physical examination // American Journal of Surgery, 2012. – 204 (4), pp. 553-554.
9. Shakerian R., Thomson B. N., Judson R., Skandarajah A. R. Radiation fear: Impact on compliance with trauma imaging guidelines in the pregnant patient // Journal of Trauma and Acute Care Surgery, 2015. – 78 (1), pp. 88-93.
10. Бойко В. В., Замятін П. М., Скібо Ю. М., Васіл`єв Д. О. Хірургія мінно-вибухових і вогнепальних ушкоджень серця і перикарда. / Мат. науково-практичної конф. «Впровадження нвукових розробок НАМН України та особливості надання медичної допомоги учасникам АТО та постраждалому населенню» (у рамках проведення VI Міжнародного медичного форуму «Інновації в медицині – здоров`я нації»). – К.: НАМНУ, 2015. – С. 46-47.
11. Бородай В. А. Совершенствование оказания квалифицированной медицинской помощи раненым в грудь во время проведения АТО. Харьковская хирургическая школа. № 5-6 (92-93). 2018. – С. 84-87.
12. Гуменюк К. В. Досвід надання кваліфікованої хірургічної допомоги пораненим в антитерористичній операції в умовах військового мобільного госпіталю / К. В. Гуменюк // XXIII з'їзд хірургів України [Електронний ресурс]: Зб. наук. робіт. – К., Клін. хірургія, 2015. – С. 11-12.

13. Організація лікувально-евакуаційного забезпечення населення (військ) під час надзвичайних ситуацій (бойових дій): методичні рекомендації / Укладачі: Ю. В. Вороненко, О. Г. Шекера, І. А. Лурін [та ін.]. – НМАПО ім. П. Л. Шупика. – Київ: Заславський О. Ю., 2015. – 56 с.
14. Surgery of heart injuries. The features of modern doctrine. P. Labash, V. Boyko, P. Zamiatin, I. Polivenok, O. Buchneva, D. Zamiatin. – Bratislava – Kharkiv, publisher Komensky university in Bratislava, 2018, 248 p.
15. Chardoli, M. A., Hasan-Ghaliace, T. B., Akbari, H. C., Rahimi-Movaghar, V. Accuracy of chest radiography versus chest computed tomography in hemodynamically stable patients with blunt chest trauma. // Chinese Journal of Traumatology – English Edition, 2013. – 16 (6), pp. 351-354.
16. Eichler K., Marzi I., Wyen H., Zangos S., Mack M. G., Vogl T. J. Multidetector computed tomography (MDCT): Simple CT protocol for trauma patient. // Clinical Imaging, 2015. – 39 (1), pp. 110-115.
17. Morphological Characterisation of Unstained and Intact Tissue Micro-architecture by X-ray Computed Micro- and Nano-Tomography / Lucy A. Walton, Robert S. Bradley, Philip J. Withers [et al.] // Scientific Reports – 2015. – № 5. – P. 100-109.
18. Multidetector computed tomography (MDCT): Simple CT protocol for trauma patient / K. Eichler, I. Marzi, H. Wyen [et al.] // Clinical Imaging. – 2015. – № 39 (1). – P. 110-115.
19. Postmortem computed tomography (PMCT) and autopsy in deadly gunshot wounds – a comparative study / S. M. Kirchhoff, E. F. Scaparra, J. Grimm.[et al.] // J. Legal Med. – 2016. – № 130 (3). – P. 819-826.
20. Трутяк І. Особливості сучасної бойової хірургічної травми / І. Трутяк, І. Гайда, І. Богдан, Прохоренко, В. Медзин // Праці НТШМед. Науки. – 2015 – Т. XLI. – С. 109-116.
21. Хоменко І. П., Гержик К. П., Кучер Б. М. Місце та роль відеоторакоскопічних оперативних втручань при бойових пораненнях та травмах органів грудної клітки. – Вісник Вінницького національного медичного університету, 2018, Т. 22, № 3. – С. 522-524. – ISSN 1817-7883, eISSN 2522-9354. – DOI: 10.31393/reports-vnmedical-2018-22(3)-26.
22. Использование магнитного хирургического инструмента для диагностики и удаления ферромагнитных инородных тел при огнестрельных ранениях

- живота с повреждением толстой кишки / Заруцкий Я. Л., Беленький В. А., Бородай В. А. [та ін.] // Клінічна хірургія. – 2016. – № 10.3. – С. 120.
23. Герасименко Е. П. Применение магнита для извлечения осколков при минно–взрывных ранениях. / Е. П. Герасименко, Ю. В. Глебский, О. И. Поляков // Клінічна хірургія. – 2015. – N 1. – С. 43-44.
24. Пат.107053. Україна. Заявка № 201508164 від 17. 08. 2015. МПК6 G01N 33/48, А61В 8/00. Михайлузов Р. М., Негодуйко В. В., Біленький В. А., Замятін П. М., Ромаєв С. М. Харківська медична академія післядипломної освіти. Спосіб проведення обстеження поранених з вогнепальними пораненнями м'яких тканин. Опубл 2016. 05. 25.
25. Пат.104193. Україна. Заявка № u201508282 від 21. 08. 2015. МПК (2015.01) А61В 6/00, А61В 8/00. Михайлузов Р. М., Негодуйко В. В., Біленький В. А., Замятін П. М., Ромаєв С. М. Спосіб діагностики наявності та уточнення локалізації сторонніх тіл у м'яких тканинах вогнепального походження. Опубл 2016. 03. 25.